

OYUNLAR 4

Evaristo • Prömiyer

Üstat Harpagon'a Saygı ve Destek Gecesi

Civan Canova

CİNİUS YAYINLARI
ÇAĞDAŞ TÜRK YAZARLARI | OYUN

Babalı Caddesi 14, Çağaloğlu 34110 Fatih, İstanbul
Tel: (212) 528 3314 — (212) 512 0503
www.ciniusyayinlari.com
iletisim@ciniusyayinlari.com

Civan Canova
OYUNLAR 4
Evaristo
Prömiyer

Üstat Harpagonia Saygı ve Destek Gecesi

Yayına hazırlayan: Zeynep Aytekin
Kapak tasarımı: Diren Yardımlı
Dizgi: Neslihan Yılmaz

BİRİNCİ BASKI: Aralık, 2013

ISBN 978-605-127-849-0

Baskı ve cilt:
Cinius Sosyal Matbaası
Çatalçeşme Sokak No: 1/1
Eminönü, İstanbul
Tel: (212) 528 3314

Sertifika No: 12640

© CİVAN CANOVA, 2013

© CİNİUS YAYINLARI, 2013

Tüm hakları saklıdır.

*Bu yayının hiçbir bölümü yazarın ön izni olmaksızın,
herhangi bir şekilde yeniden üretilemez,
basılı ya da dijital yollarla çoğaltılamaz.*

Printed in Turkey

OYUNLAR 4

Evaristo

Prömiyer

Üstat Harpagon'a Saygı
ve Destek Gecesi

Civan Canova

İçindekiler

Önsöz • 7

6 Üstü Oyun • 13

Oyun: **EVARİSTO** • 15

Prömiyer'in Prömiyeri • 39

Oyun: **PRÖMİYER** • 43

Harpagon Başlarken... • 135

Oyun: **ÜSTAT HARPAGON'A SAYGI VE DESTEK GECESİ** • 137

ÖNSÖZ

n beş tiyatro oyunu yazmışım bugüne kadar. Bir röportaj sırasında, oyunlarımı yazıp bitirdikten kısa bir süre sonra unuttuğumu söylemişim. Doğrudur. Ful yapraklarımı, farklı yapraklar toplamak uğruna, yönetmen, oyuncu ve seyircilere emanet ederek çıkarmıştım aklımdan. “Sokağa Çıkma Yasağını” da öyle. Üstat Harpagon”u da, “Erkekler Tuvaleti”ni de, diğerlerini de. Biri soracak olsa, “Falanca oyunun konusu ne?” diye, uzun süre cevap veremem. Belleğimde hepsi birbirine karışmış durumdadır. Ayıklamak epey zaman alır.

Zaman geçip de oyunlarım sahnelenmeye başlayınca, onları farklı bir gözle izlediğimi hissettim. Sanki bir başkası yazmış gibi. Bazen eleştirdim izlerken. Bazen sinirlendim yazara, lafı uzattığı için. İçin için yönetmene kızdım bazen. Hatta oyunculara bile öfkelenmişim anlar oldu, çok nadir de olsa. Gene de, ne olursa olsun, sahnedeki oyunların ruhu benim ruhumu yansıtıyordu. Kızsam da, öfkelensem de, bazen sıkıcı da bulsam, aslında hepsini çok sevdiğimi anladım.

Oyunlar oynandığı zaman hayat bulur, şekillenir. Oynanan her oyunum, yazdıklarımı yeniden gözden geçirmeme neden oldu. Basılanları ve kendi karaladıklarımı önüme dökerek yeni baştan okudum, kırdım, dizgi hatalarını düzelttim, ufak tefek eklemeler yaptım; çocuklarıyla her zaman ilgilenmese bile, arada saçlarını düzelten, onlara çekidüzen vermeye çalışan bir baba misali.

Kitap kapağı olarak oynanmış oyunlardan birer fotoğraf düşünmüştüm ilkin. Gelgelelim bu işin bürokrasisi benim tahammül sınırlarımı aştığından, bu dileğimi gerçekleştiremedim. İzin verilmesi için tiyatronun hangi birimine dilekçe yazmam gerektiğini öğrenmek, birkaç ziyaret ve bir o kadar da telefon konuşmasına mal oldu. Sonunda sıkıldım, pes ettim. Belki de doğrusu buydu. Sade bir kapak, oyunları sahne geçmişlerinin dışında bırakıyor. Oyunu, sahnelenmiş olan herhangi bir versiyonuyla ya da rolü canlandıran oyuncularla paralellik kurmadan, en saf haliyle, kendi hayal gücünüze teslim ediyorsunuz.

Ben de oyunlarımı sizlerin hayal gücüne teslim ediyorum.

CIVAN CANOVA

Mart, 2011

EVARİSTO

Yazan : Civan Canova

Yöneten : Nihal Koldaş

Oynayan : Ayşenil Şamlıoğlu

Mekan ve Kostüm Tasarım : Başak Özdođan

Işık Tasarımı : İsmail Sağır, Onur Kiraz

Asistan : Sinem Öcalır

Fotoğraf : James Hughes

İlk sahneleniş: 28 Ocak 2013, **Yer:** Kumbaracı 50

“Evaristo, bugünü anlatmaya soyunmuş, ancak gözünü geçmişe, bugüne ve hatta geleceğe dikmiş bir oyun. İzbe bir sığınakta seyirciyi karşılayan oyun, ilerledikçe seyirci beklentisini bir uçtan öbür uca savuruyor. Evaristo, yazarın deyimi ile yaşsız bir kadının hayata tutunma mücadelesi. Yaşama tutkusu. On yıllar süren bir hikaye... Bir yandan da dünyanın yakın toplumsal tarihinin bugüne varışının karanlık bir yeraltı sığınağından gözlemlenişi... hem çok karanlık ve sert, hem çılgın ve eğlenceli... Yazar seyirciyi oyun karşısında kendini konumlandırmakta fazlasıyla özgür bırakıyor.”

NİHAL KOLDAŞ

6 ÜSTÜ OYUN

“6 Üstü Oyun” projesi Altıdan Sonra Yapım’ın yürütücülüğünde oluşturuldu. Türkiye’nin en üretken yerli oyun yazarlarının bir araya geldiği projede, Aralık ayından itibaren her ay bir oyunun prömiyeri yapılacak. Ayşe Bayramoğlu, Civan Canova, Ebru Nihan Celkan, Mirza Metin, Yeşim Özsoy Gülan ve Yiğit Sertdemir’in, “BUGÜN” teması altında yazdıkları tek kişilik oyunlar, duayen oyuncular tarafından sahnelenecek.

“6 Üstü Oyun” projesi bir Altıdan Sonra Tiyatro tasarımıdır
Projenin Sanat Yönetmeni: Yiğit Sertdemir

Ekin Yazın Dostları Tiyatro Ödülleri 2013 – Yılın Kadın Oyuncusu Ödülü
– Ayşenil Şamlıoğlu

Ekin Yazın Dostları Tiyatro Ödülleri 2013 – Yılın Oyun Yazarı Ödülü – Civan
Canova

Yeni Tiyatro Dergisi – Yılın Başarılı Kadın Oyuncusu Adayı – Ayşenil Şamlıoğlu

EVARİSTO

Dekor oynanılan mekandır. Köşede eski ve kirli battaniyelerden bir yer yatağı. Yatağın yanında irice bir çuval. Sandıktan bozma bir masa, üzerinde kuru ekmeğin artıkları... Yerde sararmış gazeteler, oturak, tek ayağı kırık, samanları fırlamış eski bir berjer koltuk. Köşede iki adet çok eski bavul, yan duran tahta bir tabure... Çeşitli yerlere konmuş birkaç mum.. eski bir gramofon.. Tepeden bir yerden henüz yanmayan bir ampul sarkmaktadır.

Kişiler: Kadın – Yaşsız... deli mi ne...

1.SAHNE

Kadın, seyircilerin arasından sahne olarak kullanılan alana, yani sığınağa doğru ilerler. Üzerinde paçavraya dönmüş bir elbise, bir elinde pilli bir fener, diğerinde çöplerden topladığı yiyecek torbası, koltuğunun altında bir film afişi, ağzının kenarında sönmüş, yarım bir puro...

KADIN – (*Fenerle önünü görmeye çalışarak.*) Evaristo! Aşkım neredesin? Sana bir sürprizim var. Bugün gidemiyoruz hayatım, boşuna yıkanma. Bermuda şeytan üçgenindeki hava muhalefeti sebebiyle, bütün okyanus ötesi uçak seferleri belirsiz bir süre için iptal edilmiş. (*Purodan dudaklarıyla bir fırt çeker, söndüğünü anlayınca dişlerinin arasından yere tükürür. Daha yüksek.*) Duydun mu beni? (*Bir an dinler, duymuş gibi.*) İyi o halde.. Ton balıklı pizza dilimleri getirdim senin için. (*Koltuğunun altındaki afişi bırakır.*) Hem de hiç ısırılmamış. Yanında da yarısı içilmemiş kutu kola. Kaçarken düşürdü sahibi elinden. Dedim ki kendi kendime, Evaristo kuru kuru çiğneyemez şimdi bu ekmek parçalarını. Bari alıp götürüvereyim şunu da sevinsin garip. Tanrı ihtiyar Electra'nın ihtiyaçtan kaynaklanan bu küçük hırsızlığını bağışlar umarım. Eğer ileride hesap soracak olursa da ilahi mahkemelerde kendimi şöyle savunurum. Yüce Tanrım! Duyduğuma göre savaşa harcanan para dünyanın yüzyıllık yiyecek ihtiyacından daha fazlaymış! Benim çaldıklarımı toplasan, hepsi, topu topu bir öğün bile etmez. Bu hesaba göre, ilahi hesap defterinin borçlular listesinde sonuncu sıralarda yer alıyor olmalıyım! (*Kıkırdar.*) Kendime de kutu bira çaldım. Türkler kendi

aralarında kavgaya tutuşmuş, yöresel olsun diye biber gazı sıkıyordu polis. O kargaşada kapıverdim kutuyu bakkaldan. Buz gibi Türk birası. *(Bir an dinler.)* Evaristo, duyuyor musun beni? Sana bir sürprizim var dedim! Çıktın mu küvetten? Tıraş oluyorsan idareli kullan suyu. Favorilerini de fazla kısaltma. *(Kibriti yakar, mumları tutuşturur.)* Büyük pil bulamadım hayatım. Bütün çöplere baktım. Bir süre daha mumla idare edeceğiz. Mum da biterse yandık.

Hani bankanın trafosundan kaçak elektrik hattı çekecektin? Sahtekar seni? Hani çocuk oyuncağı idi? Pis kandırıkçı. *(Kı-kırdar, masadaki yiyecek artıklarını eliyle yere süpürür, köşeden bir gazete alır, sandığın üstüne sererken haberi görür.)* Aaa! *(Miril miril okuduktan sonra.)* Şu magazin haberlerine de bir dur demek lazım artık. *(Torbadaki atık yiyecekleri çıkartırken kulise doğru seslenerek.)* Yeni bir film başlıyor sinemalarda. Koca koca afişler asmışlar yol boyunca. Bir hoşuma gitti, sorma. Sordum başladı mı diye, henüz gösterime girmemiş. Önümüzdeki hafta başlayacakmış. Belki de o zamana kadar biz gitmiş oluruz. Evaristo? Bil bakalım kimin filmi oynayacak sinemalarda? *(Bir an dinler.)* Ne? Oha! Bunadın sen galiba! *(Yanan mumlardan birini masaya koyarken.)* O söylediğin piyasadan çekileli yıllar oluyor. *(Bir an dinler.)* Asıl sen saçmalama Evaristo! En az otuz yıl. Hatta öldü galiba. Tabii ya, öldü Charlie Chaplin. Hatırlıyorum. Gene bir seyahat hazırlığı içersindeydik. Bütün gazeteler yazmıştı öldüğünü. Sonra o mecmuanın kapağındaki fotoğraf. Ay ne de güzeldi o fotoğraf. Siz erkekler yaşlandıkça daha çekici oluyorsunuz Evaristo. *(Sesini yükseltir.)* Kapağında Charlie Chaplin'in yaşlılık fotoğrafını görünce... *(Kıkırdayarak.)* üstüne işlemiştin mecmuanın. *(Kahkaha atar.)* Arjantin kanı işte. Kıskanç sevgilim benim. Ben de çok kızmıştım sana. Hatırladın değil mi, sonra da çişini prostat nedeniyle tutamadığını söyleyerek yumuşat-

mıştın beni. *(Bir an düşünür.)* Yok canım ne yumuşaması.. Öfkeden deliye dönmüştüm. *(Ansızın öfkelenir.)* O dergi tefrika halinde Adolf Hitler'in anılarını yayınlıyordu Bay Evaristo! Ve ben, o üzerine işediğiniz sayıdaki bölümü okumamıştım henüz! *(Bir an dinler.)* Ne buyurdunuz? *(Yeniden kulak kesilir.)* Biliyoruz herhalde o anıları bir madrabazın kaleme aldığını! Öküz değiliz! *(Birasından içer.)* Biz de tanık olduk o soysuzun ve güce tapan genç karısının yakılışına. Belki onu bile unutmuşundur sen. Eva denen aşüfteyi söylüyorum. Resmen iktidar manyağı idi karı! Ama ne yazık ki iktidar denen canavar her zaman hayal edilen bedende olmuyor. "Global İktidar"dan söz ediyorum. Erkeklerle andropoz döneminden sonra uğruyor. "Kişiye özel iktidar" ise çoktan tasını tarağını toplayıp gitmiş oluyor, o yaşlarda. *(Birden sakinleşir.)* Ama gene de nefesim kesiliyordu o anıları okurken. Nasıl da sıkılmış Eva'sının sağ kalçasını, o parti gecesi, kapının aralığında, titrek parmaklarıyla, morartıncaya kadar. *(Tekrar öfkelenir.)* Sen benim kalçalarımı hiç öyle sıkmadın Evaristo! Küvete de hep Blondi ile girdin. O suda çırpınırken sen şarkı söyledin. Blondie'nin oral seks sevip sevmediğini bilemem. Görmeden suçlayamam da kendisini. Hayvandır yapar. Asıl mesele senin hayvan olup olmadığı. Bir de utanmadan Şarlo'ya trip atıyor. Kişisel iktidatlarını kaybetmemiş olan istisna ihtiyarları oldum olası kıskandın sen! *(Susar, sakinleşir.)* Evaristo? Bazı insanlar ne kadar güzel yaşıyor değil mi Evaristo? Biz nasıl yaşlandık acaba? Ben de fena sayılmam aslında. Suratsız bir kokana değilim en azından. Bakışlarımda bir Meryem ana masumiyeti yok belki ama cadı da sayılmam pek. McDonalds' daki paspasçı Türk'ün deyimiyle çılgın bir babaanneyim. Verrückte Oma! Duydun mu beni Evaristo? Çılgın babaanne diyor o Türk oğlan bana. Amcası ülkesinde hapisteymiş. Tahliye olursa, o da gelecekmiş

buralara. Mcdonalds'ın karşısına kebabçı dükkanı açacaklarmış birlikte. Mahkemeyi etkilemek için sosyal medyada seslerini duyurmaya çalışıyorlarmış şimdilerde. Yeterli desteği sağlayamazlarsa ateşe vereceklermiş kaldığı hapishaneyi. Yani her halükarda çıkaracaklar adamı içerden. Duy bak, insanlar nasıl çaba gösteriyor? Amca diyorum amca. Paspasçı oğlanın amcası. (*Birasını diker.*) Çok yakında köşeye dönerci dükkanı açıyorlar. Döner - ayran, bir buçuk Euro. Parası olan için fena değil. İyi ki evimiz Türk mahallesinde hayatım. Çok hoş insanlar şu Türkler. Bunu oğlana da söyledim, "Ben Türk değilim" diyerek kızdı bana. Oysa bal gibi Türk. Yoksa Türkler, biz Arjantinliler gibi safkan değil mi? Ha, Evaristo? Ne olursa olsun. Ben şahsen çok çekici buluyorum. Alman kanı karışanları sevmiyorum pek. Ne o öyle sarı siyah, alacalı bulacalı!.. Erkek dediğin esmer olmalı. Göbekli olmalı. Sonra vurdu mu ses getirmeli. Ter, nikotin, sarımsak ve ayak kokmalı. Sonra bıyık. Bıyık çok önemli. (*Sesini yükseltir tekrar.*) Sen de daha bir hoş oldun aslında, bıyıklarını inceltip, aşağı doğru sarkıtınca Evaristo. O etli ve mahcup dudakların daha bir çıktı ortaya. Canım sevgilim benim. Buenos Airesli ünlü grafiti ustası Evaristo. Aynı zamanda bir silahşör. Erkeğin ve erkekliğin sembolü. Hephaistos maskesi takmış bir Apollon! Çok çekiciydin Evaristo, çok. Yani çok daha eskiden demek istiyorum. Daha doğrusu o yitik kuşağın kadınları, henüz çiçek çocuklarına hamile kalmamışken. Tango kokusu vardı havada. Ve ihtirasın ayak sesleri. Evaristo salondan içeri adımını attığında ben dahil bütün ergen kızların heyecandan dilleri tutulmuştu. Önce bir delikanlı bağırarak ismini anons etmişti. Sonra o çift kanatlı kapı ardına kadar açılmış, sonra da bütün heybetinle sen girmiştin içeri. Tanrım! Harikulade bir andı. O an orada bulunanlar arasında hayattaki ilk orgazmını yaşayan yalnızca bendim diyecek olursam, sana ve iktidarına